

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

BK-VII.0520.427.2024
Warszawa, 24 marca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6619 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez grupę posłów *w sprawie praw przysługujących rodzicom zastępczym wyrażającym wolę przystąpienia do postępowania sądowego dotyczącego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w charakterze uczestników postępowania*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Ad 1

Aktualnie w Ministerstwie Sprawiedliwości nie są prowadzone prace dotyczące regulacji sensu stricto uznających rodziców zastępczych uczestnikami postępowania dotyczącego dziecka, pozostającego pod ich pieczę. Należy wskazać, że ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) co do zasady pozostaje we właściwości Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Niemniej, w Ministerstwie Sprawiedliwości toczą się prace nad kompleksową reformą prawa rodzinnego, która częściowo odnosi się jednak do powyższej tematyki.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 marca 2024 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego (Dz. U. poz. 349, dalej: „KKPR”) powołano Komisję, której celem jest przygotowanie założeń i ogólnych kierunków zmian w prawie rodzinnym i opiekuńczym oraz opracowanie projektów aktów normatywnych o podstawowym znaczeniu dla systemu prawa rodzinnego i opiekuńczego.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego opracowała wstępny projekt regulacji w zakresie modyfikacji art. 112¹ ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2889 ze zm.), dalej: „k.r.o.” Zasadniczym celem projektowanej legislacji jest dostosowanie do potrzeb dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zasad współdziałania między rodziców oraz osoby sprawujące pieczę zastępczą obowiązków i praw wynikających z władzy rodzicielskiej. W celu zabezpieczenia dobra dzieci za konieczne uznano przyznanie osobom sprawującym pieczę zastępczą szerszych uprawnień w zakresie podejmowania decyzji oraz reprezentacji dziecka, w tym w istotnych sprawach, w których w obowiązującym stanie prawnym są one ich pozbawione lub występują co do tego istotne wątpliwości, tj. w zakresie edukacji dziecka, zapewnienia dziecku poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, terapii lub

diagnostyki (w tym psychologicznej, psychiatrycznej i psychofizycznej) oraz zdrowia dziecka. Rozszerzenie reprezentacji dziecka przez osoby sprawujące pieczę zastępczą rozszerzy także uprawnienie do reprezentowania dziecka przez te osoby sprawach sądowych objętych tą regulacją.

Ad 2

Zakres uprawnień nadzorczych Ministra Sprawiedliwości nad sądami powszechnymi został określony w ustawie z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 ze zm., dalej „u.s.p.”).

Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądów. Nadzór obejmuje analizę i ocenę prawidłowości oraz skuteczności wykonywania przez prezesów sądów wewnętrznego nadzoru administracyjnego, wykonywanie czynności niezbędnych ze względu na wystąpienie uchybień w działalności administracyjnej sądów, a także czynności koniecznych do wykonywania zadań związanych z reprezentowaniem Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, w zakresie spraw dotyczących działalności sądów (art. 37f u.s.p.).

Z kolei prezes sądu, w ramach wewnętrznego nadzoru nad działalnością administracyjną sądu, bada w szczególności sprawność postępowania w poszczególnych sprawach. Dodatkowo posiada prawo wglądu w czynności sądów, może żądać wyjaśnień, usunięcia uchybień oraz może być obecny na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności. Prezes sądu posiada również uprawnienie do uchylania czynności administracyjnych niezgodnych z prawem, naruszających sprawność postępowania sądowego lub z innych przyczyn niecelowych.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 9b u.s.p. czynności nadzorcze nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli. Osoby sprawujące nadzór administracyjny, w tym Minister Sprawiedliwości, nie mają zatem uprawnień do zmiany lub uchylania zarządzeń bądź orzeczeń wydanych przez sąd albo nakazania podjęcia tych czynności przez sędziego. Ta dziedzina jest wyłącznie pozostawiona kontroli instancyjnej. Minister Sprawiedliwości w ramach kompetencji nadzorczych nie posiada również uprawnień do przeglądania akt sprawy czy udziału w poszczególnych postępowaniach sądowych, a tym samym dokonywania analizy zgromadzonego w nich materiału dowodowego.

Ocena zasadności podejmowanych przez sąd czynności zmierzających do rozstrzygnięcia spraw, jak również wydanych w nich orzeczeń sądowych, pozostaje poza zakresem kompetencji ustawowo przyznanym Ministrowi Sprawiedliwości, jak i prezesom sądów.

Rozstrzyganie spraw sądowych leży w gestii niezawisłych sądów, których orzeczenia podlegają kontroli judykacyjnej sprawowanej wyłącznie przez sądy odwoławcze, wskutek rozpatrywania środków zaskarżenia złożonych przez uczestników postępowania.

Obowiązkiem sądu jest nie tylko pozytywne ustalenie kręgu zainteresowanych, ale również niedopuszczenie do udziału w sprawie czy też wykluczenie z urzędu takich dotychczasowych uczestników, którzy nie wykazują wyraźnego interesu uczestnictwa, a wynik postępowania ich nie dotyczy.

Przyznanie statusu uczestników postępowania rodzicom zastępczym i udzielenia im zgody na udział w postępowaniu, jak również odmowa dopuszczenia ich do udziału w sprawie, stanowią wyłączną kompetencję sądu rozpoznającego daną sprawę. Jest to czynność orzecznicza i dlatego nie podlega nadzorowi sprawowanemu przez Ministra Sprawiedliwości.

Decyzja sądu w tym zakresie może być poddana wyłącznie kontroli judykacyjnej. Na postanowienie odmawiające dopuszczenia zgłaszającego się i deklarującego swoje zainteresowanie do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie (art. 510 § 1 zd. 3 Kodeksu postępowania cywilnego). Zażalenie przysługuje nie tylko osobie, której odmówiono dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie, ale także innym uczestnikom postępowania.

Ad 3 - 6

Dane statystyczne na temat funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości są gromadzone na podstawie sprawozdań statystycznych wypełnianych przez pracowników sądów powszechnych w cyklach kwartalnych, półrocznych i rocznych w sposób narastający, kumulatywnie poprzez system informatyczny przeznaczony do sprawozdawczości statystycznej.

Obowiązek sprawozdawczy, który realizują sądy powszechne, z przyczyn obiektywnych nie może obejmować każdego przejawu funkcjonowania sądów. Z tego powodu sprawozdania statystyczne, choć bardzo rozbudowane i szczegółowe, dotyczą określonych obszarów działalności orzeczniczej sądów. W sprawozdaniach nie został ujęty udział rodziców zastępczych w sprawach rodzinnych i opiekuńczych, a także w sytuacji objętej dyspozycją art. 51§2 Kodeksu postępowania karnego. Z tego powodu Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma możliwości przekazania tych informacji.

Ad 7

W Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzenie spraw z zakresu sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych w sprawach rodzinnych i nieletnich należy do Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich (§23 ust. 1 pkt 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości, Dz.Urz.MS poz. 190).

Zakres nadzoru został opisany w odpowiedzi na pytanie nr 2.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/